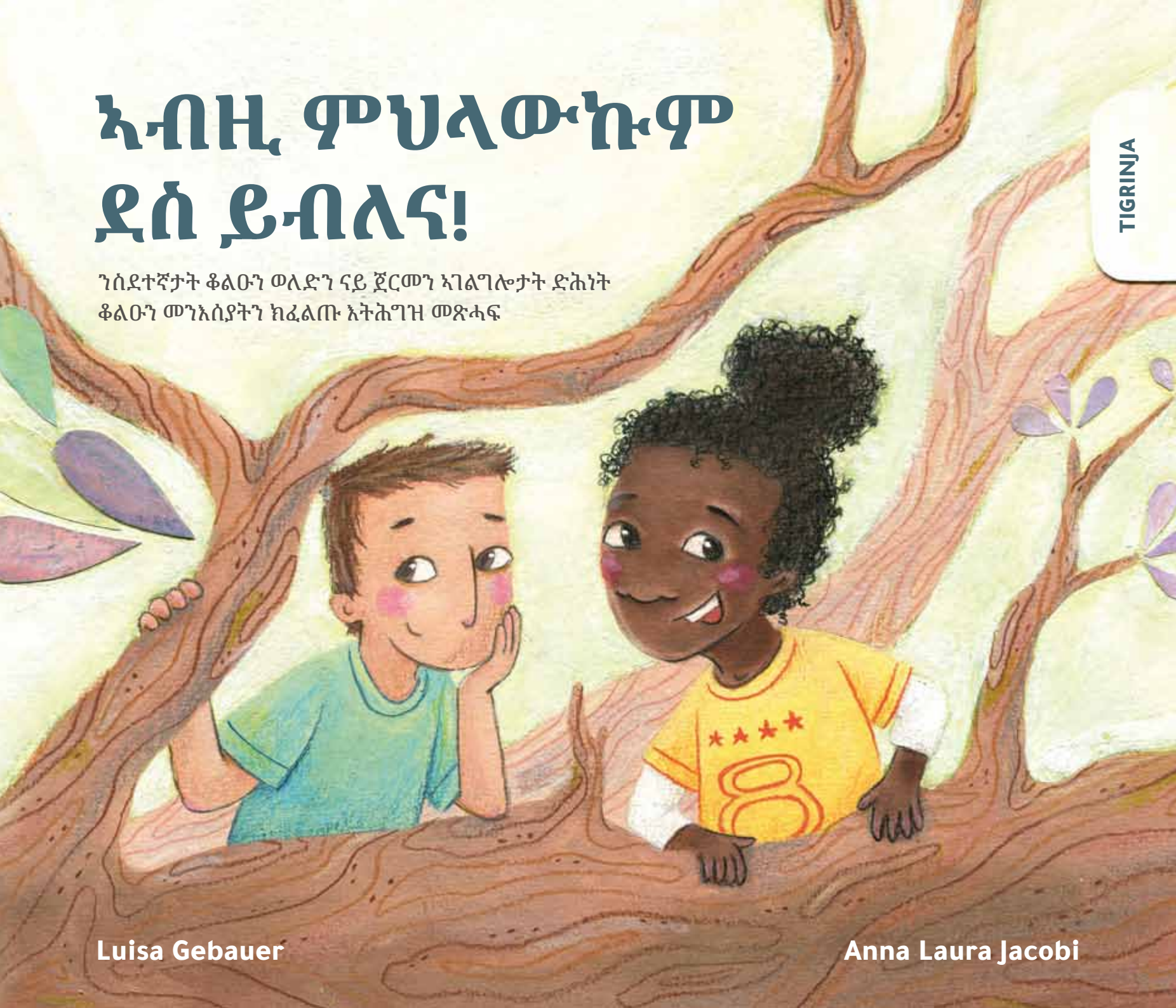

ኣብዚ ምህላውኩም ደስ ይብሉና!

ንስደተኛታት ቆልዑን ወለድን ናይ ጀርመን ኣገልግሎታት ድሕነት
ቆልዑን መንእሰያትን ክፈልጡ እትከግዝ መጽሓፍ

TIGRINJA

Luisa Gebauer

Anna Laura Jacobi

ሰድራ-ቤት የሴፍ ፈለግ ኻብ ቤቶም ድሕሪኡ ኸኣ ካብ ዓዶም ኪወጹ ነበሮም። ኣቦ ከምዚ በለ፡ “ኣብዚ ንዓና ኣዘዩ ሓደገኛ ኸኑይኑ ኣሎ። ክንወጽኦ ኣለና።”
 ብዙሕ ተጓዲዞም እዮም። ሓድሓደ ግዜ ነዊሕ ርሕቕቶ ኪገቡዓዙ የድልዮም ኔርዎም። ሓንሳእ ምሰ ብዙሓት ሰባት ኣብ ማኪና ብ ሓባጥ ጉባጥ መገዲ ንሰዓታት ኮፍ ኢሎም ተጓዓዙ። ሰባት ኣዘዮ በዚሖም ኔሮም። ሰለዚ ኸኣ ኢዩ ኣዘዩ ጥብቂ ዝነበረ የሴፍ ከኣ ኣዘዩ ዝፈርሕ ዮም ኔሩ። ሓድሓደ ግዜ እኹል መግቢ ኣይረኽቡን ኔሮም ከምኡውን ሓድሓደ ግዜ ኸኣ ኣብ ቍርን ዜፍርህን ዝነበሩ ቦታታት ይድቅሱ ኔሮም። የሴፍ ብዛዕባ እቲ ነዊሕ ጉዕዞ ኸኣሰብ ከሎ ፍሉይ ስምዒት ይሰምዖ ኣብ ኣብ ከብዱ። ሕጂ ሰድራ-ቤት የሴፍ ኣብ ጀርመን ኣብ መዕቁቢ ሰደተኛታት ይነብሩ።

የሴፍ፣ አደ፣ አቦ ከምኡ ድማ ማናቱ ሞን ቦን ኣብ ሓንቲ ንእሽቶ ኸፍሊ ኢዮም ዝነብሩ። ብዙሓት ሰባት ኣብቲ መቐመጢ እዮም ዚነብሩ። ኣብ ጸቢብ ቦታ ኸኣ ይነብሩ፣ ይድቅሱ ከምኡውን ይበልዑ። ብዙሕ ግዜ ባእሲ ኣሎ። እቶም ዓበይቲ እውን ከይተረፉ ይበኣሱ፣ ሓድሓደ ግዜ ለይቲ - ሸው ዋላ ሓደ ኺድቅስ ኣይክእልን እዩ።

ሞ ዘሰው ንእሽቶ ሓው ንዩሴፍ ወትሩ ይበኪ እዩ። ሞ ክበኪ ኸሎ ኸኣ ቦ እውን ይበኪ። ምናልባት እቶም ማናቱ እውን ኣብዚ ኣይፈትውዎን ይኹኑ ዩሴፍ ድማ ሓሰበ። ሓድሓደ ግዜ ዓው ኢሎም ንነዊሕ እዋን ስለ ዝበኸዩ ኣደ እውን ከይተረፈት ትበኪ። ድሕርዚ ኣቦ ምሉእ ብምሉእ ሰቕ ይብል፣ ዩሴፍ ድማ ከም ብሓድሽ ኣብ ከብዱ እቲ ፍልይ ሰምዒት ሰምዒት ይተሰምዖ።

ኩሉ ነገር ካብ ቤት ኣዘዩ እተፈ ዩ እዩ፣ እዚ ኸኣ ኩነታት ኣየርን ቋንቋን ልዕሊ ኹሉ ድማ ምግብን እዩ። ኣብ መሕደሪ ንኹሉ ሰብ ሓደ ዓይነት ይቅረብ። ዩሴፍ ኣብዚ ኣይፈትዎን እዩ። ንሱ ነቲ ኣደ እትኸሸኖ ዝነበረት ምግብ ይናፍቅ እዩ።

ዩሴፍ ግን ካብ ኩሉ ቀንዲ ሕማቕ ሰልክይና እዩ ዝረኸቦ። ሓድሓደ ግዜ ሓደ መምህር ጥራይ እዩ ምስቶም ህጻናት ጀርመንኛ ንኸለማመድ ናብ መሕደሪ ዝመጽእ። ነፍሲ ወከፍ ቁልዓ ግን ናብ ቤት ትምህርቲ ናይ ምኻድ መሰል ኣለዎ! ዩሴፍ ነዚ ይፈልጦ፣ ቤት ትምህርቲ ድማ ይናፍቅ እዩ። ንሱ ኺመሃርን ኣብ መጻውቲ ቦታ ምስ ካልኦት ቁልዑ ኹዕሶ እግሪ ኪጻወትን እዩ ዚደሊ። ኣብ ጀርመን ግን ንኩሉ ነገር ክትጽብ ኣሎካ። እቶም ዓበይቲ ደብዳቤታትን ቁጻራታትን ኩሉ ግዜ ይጽብዩ እዮም። ዩሴፍ ትምህርቲ ይጽብ ኣሎ። እዚ ዘሰልኪ ምጽባይ እዚ ንኸንደይ ዝኣክል ግዜ ከም ዝወሰድ ግን ዋላ ሓደ ሰብ ክነግር ኣይክእን።

አይሳቱ ምስ ኣዲኣን ቢንታ ሓብታን እውን ኣብቲ መሕደሪ እያ እትነብር። ሓድሓደ ግዜ ዩሴፍ እምነ-በረድ ንኸጸወት ናብኣ ይኸይድ ኣዩ።

ሎሚ እውን እንተ ኹነ ዩሴፍ ማዕጸኣ ካሕኩሐ። አይሳቱ ትኸፍተሉ ሓንጉፋይ ኣላ ትቆበሎ። “ሰላም ዩሴፍ።” ድሕሪኡ ግና ከምዚ ትብል። “ሎሚ ምሳኻ እምነ-በረድ ክጸወት ግዜ ዩብለይን። ናብ ማእከል ሰድራ-ቤት ክንኸይድ ኣና”። ብሃንቀውታ ሰለ ትጽብዮ ፍሽኽ ባለት።

ዩሴፍ ከኣ “ናበይ።” ኣሉ ሓተተ።

አይሳቱ “ናብ ማእከል ሰድራ-ቤት” ብምባል ትገልጽ። “ሎሚ ድሕሪ ቐትሪ ክበብ ቁልዑ ኣብኡ ይእከብ። ኣብኡ ኸኣ ጽቡቕ ጌርካ ክትጸወትን ኣደ ጥበብ ክትገብርን ትኸእ ኢኻ። ዓብዪ ምድያብ ኣም ዘለዎ ሰፍራ ኣታኸልትን ሸተትን እውን ኣሎ። ክትከይድ ደሊኻ ዶ።” ኣላ ሓተተት። ዩሴፍ ኣዘዩ ተሓጎሰ። እወ ናይ ግድን ክኸይድ ይደሊ። ስለዚ ኣይሳቱን ዩሴፍን ፍቓድ ኪሓትቱ ናብ ወለዱ ኸዱ። ኣደ ኣይሳቱን ቢንታን እውን የሰንያኦም።

እቶም ማናቱ እንደገና ዓው ኢሎም ይበክዩ። አደን አቦን ነቲ ዩሴፍ ዝበሎ እውን ኣይሰምዑን እዮም። ኣብ መወዳእታ ክሰምዑ ከምዝክእሉ ምስ ፈለጠ ምስ ኣይሳቱ ናብ ማእከል ሰድራቤቱ ክኸይድ ከም ዝደሊ ነቦኡ ክገልጸሉ ምስ ከኣለ፣ ኣቦ ርእሱ ነቕነቐ። “ኣይፋልን ዩሴፍ፣ እንተ ዘይከድካ ይሓይሽ።”

ዩሴፍ ኣቦኡ ነዚ ሓሳብ እዚ ከምዘይፈትዎ ድሮ ፈሪሁ ነበረ። ኣቦ ኣብ ጀርመን ክነብሩ ካብ ዚጅምሩ ኣዘዩ ጥንቁቕ እዩ ኮይኑ። ኩሉ ነገር ሓድሽን ጓናን ሰለ ዝኹን፣ ዩሴፍ ሓሰበ። ኣይሳቱ “ብዙሓት ካልኦት ቁልዑን ወይዘር ሸሚትን እውን ኣለዉ” በለት። “ምቕልልቲ ኢያ ምሳና ድማ ትጻወት። ብክብረትኩም፣ ዩሴፍ ምሳና ክመጽእ ይክእልዶ፣ ተጠንቂቕና ክንሕዞ ኢና።”

ኣቦ ድማ “ኣይፋል፣ እንተ ዘይከድ ይሓይሽ” ኢሉ መለሰ።

“ንወለድን ዝኸውን ካፊ፣ ንናጽላታት ድማ ብጉጅለ መጻወቲ ኣሎ። እቶም ማናቱ ኸምኡ እዮም ዚደልዩ”፣ አደ ኣይሳቱ ትገልጽ። “ንሰኹም እውን ዘይትመጹ።”

ኣቦ እንደገና “ኣይፋልን” በለ።

አደ ትሓሰብ ኣላ። “እዚ ባህ ዜብል እዩ ዚመሰል፣ ክንርእዮ ንክእል ኢና” በለት።

ኣቦ “እንድዒ ኣይፈልጥን” በለ።

አደ “ኩላትና ብሓባር ክንከይድ ዘሎና ይመሰሊኒ” ኢላ ኣተባባዒ።

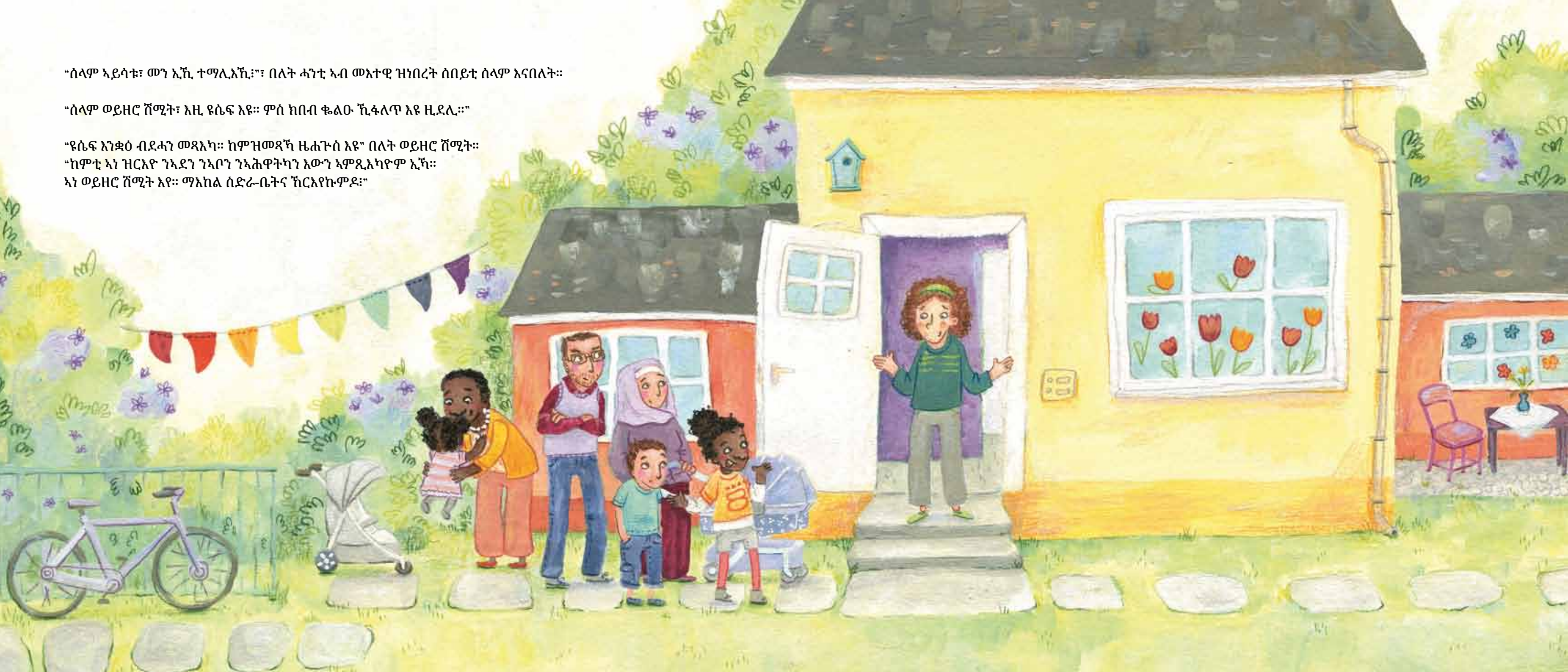

ሰለዘ ኩሉ ሰብ ብሓባር ናብ ማእከል ሰድራ እዩ ዚጎዳዝ።

“ሰላም አይሳቱ፣ መን እኚ ተማሊእኚ፣” በለት ሓንቲ ኣብ መእተዊ ዝነበረት ሰበይቲ ሰላም እናበለት።

“ሰላም ወይዘሮ ሸሚት፣ እዚ ዩሴፍ እዩ። ምስ ክበብ ቈልዑ ኺፋለጥ እዩ ዚደሊ።”

“ዩሴፍ እንቋዕ ብደሓን መጻእካ። ከምዝመጻኻ ዜሐጉሰ እዩ” በለት ወይዘሮ ሸሚት።
“ከምቲ እነ ዘርእዮ ንኣደን ንኣባን ንኣሕዋትካን እውን ኣምጺእካዮም እኻ።
እነ ወይዘሮ ሸሚት እዩ። ማእከል ሰድራ-ቤትና ኸርእየኩምዶ።”

ወይዘሮ ሸሚት “ማእከል ሰድራ-ቤት ንቁልዑን ንወለድን ዝኸውን ቦታ ኢዩ” በለት። “ተገዳሰነት ዘለዎም ሰባት ኣብዚ እዮም ዚሰርሑ እቶም ብዛዕባ ኣተዓባብያ፣ ሰነ-ኣእምሮን ማሕበራዊ ሰራሕን ከማይ ዝፈልጡ። እዚ ሞያና እዩ። ንጻወትን ጂምናስቲክ ንገብርን ምስ ቁልዑን ኣባጽሕን። ሓደ ሰብ ኪጭነቕ ከሎ ጽን ኢልና ንሰምዕን ምኽሪ ንህብን ኢና። ሓድሓደ ግዜ ንሕግዝ ኢና ዕዮ ቤት ትምህርቲ ወይ ምግብ ምኽሻንን ብሓባር ምሰንካትን። ኣብ ጀርመን ክፍሊ ደገፍ ሕጻናትን መንእሰያትን ኢና።”

እቦ ከኣ “እዚ ቦታ እዚ ሓገዝ ዜድልዮም ሰድራ ቤታት ዚኸውን ቦታ ድዩ።” ኢሉ ሓተተ።

“ኣይፋል፣ እዚ ቦታ እዚ ንኹሎም ቁልዑን ወለድን ዝኸውን ቦታ ኢዩ። ርግጽ ኢዩ ሓገዝ ዝደልያ ሰድራ-ቤታት እውን ኢየን” ብምባል ወይዘሮ ሸሚት ትገልጽ።

“መብዛሕትኦም ግን ብምኽንያት እቲ ንቁልዑን ንመንእሰያትን እንህቦም ብዙሕ ቀረባታት እዮም ዚመጹ። እቶም ቀረባት ነጻ እዮም።”

“እዎ እዚ ንድኻታት ዚኸውን ቤት ድዩ።” እቦ ክፈልጥ ይድሊ።

ወይዘሮ ሸሚት “ኣይፋልን፣ ንኹሎ ሰብ ዝኸውን ቤት ገዛ” በለት። “ኣብ ጀርመን ኣብ መብዛሕትኡ ኸተማታትን ምምሕዳራትን ከምዚ ዝኣመሰለ ገዛውቲ ኣለው። ሓገዝ ሕጻናትን ኣገልግሎታት ድሕነት ቁልዑን መንእሰያትን ጥዑያት ንኪኹኩን ብጥዕና ንክዓብዩን ንምሕጋዝ ዝዓለመ እዩ። ሃብታማት ይኹኑ ድኻታት ኩለን ሰድራ ቤታት ነቶም ቀረባታት ኪጥቀሙሎም ይኽእሉ። ገሊኦም ኹብዚኦም ቀረባታት እዚኦም ኣብዚ ኣብ ማእከል ሰድራ-ቤት ይርከቡ ...”

ወይዘሮ ሸሚት “ክብብ ቁልዑ ሎሚ ኣብ ሰፍራ ኣታኽልቲ እዩ ዚእኩብ” በለት።

ዩሴፍ “ኣብ ዓድና ክብብ ቁልዑ ኣይነበረን” በለ። “ኩሉ ሳዕ ምስ ደቂ ሓትኖይ እጸወት እዩ። ሓትኖታተይን ኣቦሓጎታተይን እኖሓጎታተይን እውን ኣብኡ ነበሩ።”

“ኣብ ጀርመን ደቂ ሓትኖኦም ሓትኖታቶም ኣቦታቶም ከምኡውን ኣቦሓጎታቶምን እኖሓጎታቶምን ኣብ ርሑቕ ቦታ ዝነበሩ ብዙሓት ቁልዑ ኣለዉ። በይኖም ምእንቲ ኸይጸወቱ ከም ክብብ ቁልዑት ዝኣመስለ ኸፍት ቀረባታት ኣለው። ክሳብ ሸዱሸተ ዝዕድሚኦም ቁልዑ ናብ ኣጸደ-ሕጻናት ይኸዱ ንተመሃሮ ኸኣ ድሕሪ ትምህርቲ ኸንክን ዝገበረሎም ማእከል ኣሎ። ክትምዝገብ ጥራይ ኣሎካ” ብምባል ወይዘሮ ሸሚት ትገልጽ።

“እዚ ማእከል ትምህርቲናን ምኽሪ ሰድራ-ቤትናን እዩ። ኣደ ወይ ኣቦ እንተ ተጨነቁ/ቃ ኣብዚ ምኽሪ ክረኽቡ ይኽእሉ” በለት።

ኣደ ዩሴፍ “ንሓማተይ ኩሉ ግዜ ብዛዕባ ኣተዓባብያ ቁልዑ ኣዘራርባ ነበርኩ” በለት።

ወይዘሮ ሸሚት ከምዚ በለት – “ኣብዚ ተመክሮ ዘለዎም ሰባት ንወለዶም ይሰምዑ፣ ጸገማት ከጋጥሞም ከሎ ኸኣ ሓቢሮም መፍትሒ የናድዩ ኢዮም። ኩሉ ሰብ ቆጸራ ክገብር ይኽእል። እቶም ዝርርባት ምሰጢራውን ብዘይ ክፍሊትን እዩ ዚገበር፣ እንተ ደሊኻ ድማ ብሰሙ-ሰውር እዩ።”

ወይዘሮ ሸሚት “እንሆ እቶም እናተገፈላኹ
 ዚንቀሳቆሱ ጉጅለ ናጽላታት ኸትርእዩ ትኸእሉ”
 በለት። “ወለድን ሕጻናትን ናጽላታትን ንእሽቱ
 ሕጻናትን ኣብዚ እዮም ዚራኸቡ። መሳርሕተይ
 ነታ ጉጅለ ትቈጸጸራ። ንእዳታትን ንኣቦታትን
 ምስ ናጽላታት ብኸመይ ከም ዚጸወቱ ብኸመይ
 ከም ዚከናኸንዎም ከምኡውን ብኸመይ ከም
 ዚእልዩዎም ምኸሪ ትህቦም እያ።”

“ኣብዚ ካፈዚ ኣዳታትን ኣቦታትን ቡን ወይ ሻሂ ክሰትዩን
 ምስ ካልኣት ወለዲ ክላለዩን ይኸእሉ። ሓድሓደ ግዜ
 ብዛዕባ ሰድራ-ቤትን ትምህርታዊ ጉዳያትን ዚገልጽ ሓበሬታ
 ምሽት ኣብዚ እዩ ዚገበር። ብዘተረፈ እቲ ዶልሺ ናይ ወይዘሮ
 ኦዘቱርክ ኣዘዩ ጥዑም እዩ።”

ወይዘሮ ኦዘቱርክ “ሰላም!” በለት። “ካብ ኣርማድዮ ክዳውንትና ገለ ነገር
 እንተ ደሊኻ እውን ናባይ ክትመጽእ ትኸእል ኢኻ። ኣብኡ ድማ ናይ ቁልዑ
 ክዳውንትን መጸወቲታትን ኣሎና።”

አቦ ስምቢዲ “የገንድኝምት” ኢሉ ጨደረ። “ብዛዕባ እዚ የገንድኝምት እዚ ድር ብዙሕ ዛንታታት ስሚዐ ኢየ! ኣብ ኣተዓባብያ ጣልቃ ብምእታው ንደቆም ካብ ሰድራ ቤቶም ይወስድዎም” ብምባል አቦ ኣማረረ።

ወይዘሮ ሸሚት ምቕልልቲ ብምኳና “ኣይፋልን ዋላ ሓደ ሰብ ንቕልዓ ኻብ ሰድራቤቱ ክወሰድ ኣይፍቀደሉን ኢዩ” በለት። “ህጻናት ኣብ ወለዶም ክኾነ መሰል ኣለዎም፣ ወለዶም ንደቆም ከዕብዩዎም ከምኡውን ክኣልዩዎም ውን መሰል ኣለዎም። እዚ ኣብቲ ልዕሊ ኹሉ ኣገዳሲ ዝኾነ መሰረታዊ ሕጊ ጀርመን ተገሊጹ ኣሎ። ሓድሓደ ግዜ ግና ንሓደ ቕልዓ ክቢድ ድንገት ኹጋጥሞ ይክእል እዩ። ሓድሓደ ግዜ ወለዲ ንውሉዶም ባዕሎም ከዕቀብዎ ኣይክእሉን ኢዮም፣ ሓድሓደ ግዜ ኹኣ የገንድኝምት እውን ከይተረፈ ክሕገዞም ኣይክእልን ኢዩ። ጥራይ ኣብ ሸው ጉዳይ ከምዚ ዝኣመሰለ ሰጉምቲ ኣማራጺ ዚኸውን። እዚ ኣፍኩሰካ ዚውሰን ኣይከኣን። ቤት ፍርዲ ንኸምዚ ዝኣመሰለ ውሳኔ ኹምርምር ኣለዎ ከምኡውን ከረጋገጸ ኣለዎ። ይኹን እምበር ኣብ

መብዛሕትኡ መዳያት የገንድኝምት ሓደ ቕልዓ ኣብ ድንገት እንተድኣ ወዲቐ ነቶም ወለዲ ኣቐዲሞም ክሕገዞም ይክእል ኢዩ” ብምባል ወይዘሮ ሸሚት ትገልጽ። “ከምዚ ዝኣመሰለ ውሳኔ ሸው ኣየድልየኩምን እዩ። የገንድኝምት ኣብ ድንገት እውን ከይተረፈ ንሰድራ ቤታት ዝድግፍ ኢዩ።”

አቦ ብጥርጣረ “ኣይፈለጥኩን” ኢሉ ኣዕዘምዘመ።

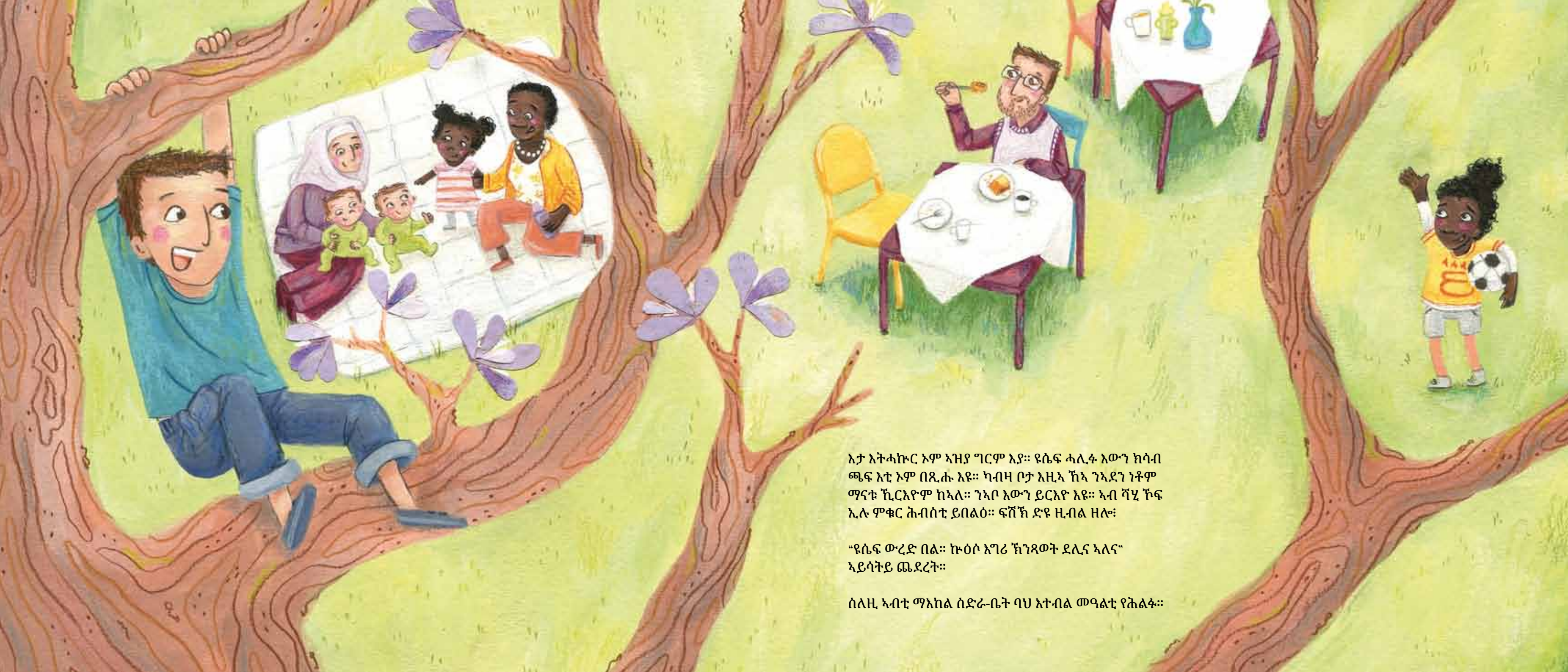
“እዚ ንመንእሰያት ዝቐረበሎም መደብ ኢዩ። ኣብዚ ብልክዕ ኣብ ንዓታቶም ኣገዳሲ ዝኾኑ ሕቶታትን ኣርእስትታትን ይድገፉ እዮም። ንኣብነት ከም ሕርቃን፣ ነድሪ ወይ ፍርሃ ወይ ናይ ሕቶታት ምዕባይ ዝኣመሰለ ስምዒታት ክንሕዞም ከለና። እዚ ቀረብ እዚ “ዕዮ ማሕበራዊ ጉጅለ” ተባሂሉ ይጽዋዕ። በዚ ኸምዚ የገንድኝምት ኣብ ኣጸጋሚ ኹነታት ንዝርከቡ መንእሰያት ክሕገዞም ኢዩ ዘደሊ” ብምባል ወይዘሮ ሸሚት ትገልጽ።

አይሳቱ ብዘይ ትዕግስቲ “ሕጂ ወዲእናዶ ኸንጻወት ኸኸእልዶ፡ ኸኸሴፍ እታ እትሓኩር ኦም ከርእዮ እደሊ እዮ!”

አቦ ክሳብ ሕጂ ጥርጣረ ዘለዎ እዩ ዚመስል፡፡ ሕጂ ኩሎም ሰብ ብታሕጓሰ ይርእይዎ ኣለው፡፡ “አይ” ኣዕዘምዘመ፡፡ “ሕራይ፡፡ ክትድይቡ ከለኹም ግና ተጠንቀቑ” ኢሉ ድማ ኣጉረምረመ፡፡

“እወ!” ዩሴፍ ኣዘዩ ተሓጉሰ፡፡ አይሳቱ ብኢዱ ሓዙ ናብቲ ሰፍራ ኣታኸልቲ ጉዮዩ፡፡

እታ እትሓኩር ኣም ኣዘያ ግርም እያ። ዩሴፍ ሓሊፉ እውን ክሳብ
ጨፍ እቲ ኦም በጺሑ እዩ። ካብዛ ቦታ እዚ እኹስ ንእደን ነቶም
ማናቱ ኹርእዮም ከኣለ። ንኣቦ እውን ይርእዮ እዩ። ኣብ ሻሂ ኾፍ
ኢሉ ምቁር ሕብስቲ ይበልዕ። ፍሽኽ ድዩ ዚብል ዘሎ።

“ዩሴፍ ውረድ በል። ኩዕሶ እግሪ ኸንጸወት ደለና ኣለና”
ኣይሳትይ ጨደረት።

ስለዚ ኣብቲ ማእከል ሰድራ-ቤት ባህ እተብል መዓልቲ የሕልፉ።

ካብታ ደስ ተብል መዓልቲ እቲኣ ኣትሒዙ ዩሴፍን ኣደን ኣቦን ማናቲን መብዛሕትኡ ግዜ ናብ ማእከል ሰድራ-ቤት ይመጹ እዮም።

እቲ ብዛዕባ ኣተዓባብያን ሰድራን ዚወሃብ ምኽሪ ነደን ንኣቦን ነቶም ማናቲ ብኸመይ ከም ዚሃድኡ ምኽሪ ሂብዎም እዩ። ስሊጡድማ! ሞ ከምኡውን ቦ ደገም ብዙሕ ኣይበኽዩን እዮም፣ ኣደ ከኣ ፈጺማ ኣይትበክን ኢያ።

ኣቦ ከም ቅድም ክሳብ ክንድቲ ጥርጣሪን ሰቕታን የብሉን። ሓደ እዋን እሞ ኸኣ ምስ ሓደ ኻብ ዩገንድኣምት ዝመጸ ማሕበራዊ ስራሕተኛ ተዘራረበ። ንሞን ቦን ዚኸውን ምእላይ ዚገበረሎም ቦታ ኪታ ኣብ ምርካብ ኪሕገዝ እዩ። ብዘይካዚ ኣባላት እታ ሰድራ ካብቲ መሕደሪ ምስ ወጹ ብኡንብኡ ኣገርታማ ኣብ ምርካብ ብኸመይ ደገፍ ከም ዚረኽቡ ገለጸሎም።

እቲ ዝበለጸ ነገር ግና ዩሴፍ ብተደጋጋሚ ኺሰልክዮ ኣየድልን እዩ። ኣብ ክበብ ቁልዑ ኣይሳቲን ምስኡ ጽቡቕ ኩዕሶ እግሪ ኸጸወቱ ዝኽእሉ ኣዕሩኽ ተላልዮም እዮም። ዩሴፍ እውን ብተደጋጋሚ ኣብ ክብዱ እቲ ፍሉይ ሰምዒት ኣይሰምዖን ኢዩ።

ዝኸበርኩም ወለዲ፣

ዩሴፍን ሰድራን ኣብ ጀርመን ሓድሽቲ እዮም፣ ኣብዚ እዋን እዚ ኸኣ **ምስ ኣገልግሎታት ድሕንነት (ሓገዝ) ቆልዑን መንእሰያትን** ይላለዩ። ድሕንነት ሕጻናትን መንእሰያትን ኣካል ማሕበራዊ ሰርዓት ጀርመን እዩ። ንኹለን ሰድራ-ቤታት ይምልክት – ናይ መበቆሎም ወይ ቋንቋኦም ብዘየገድሱ። ዕላማኡ ነዚ ንምሕጋዝ እዩ፣ ቁልዑን መንእሰያትን ጽቡቕ ይህልዉ፣ ብጥዕና ድማ ይዓብዩ ኣለዉ። ማእከል መዓልቲ ክንክን ቆልዑት (ኪታ) ዳርጋ ኹሎም ኣብ ጀርመን ዘለው ቈልዑ ዝጥቐመሉ ኣገልግሎት እዩ። እንተኹነ ግን ከምቲ ዩሴፍን ሰድራቤቱን ዝፈለጡ ካልእ ብዙሕ ነገራት እውን ኣሎ። እዛ መጽሓፍ እዚኣ ብዛዕባኡ ክትሕብር እትደሊ ከምኡ'ውን ኣገልግሎታት ድሕንነት ሕጻናትን መንእሰያትን ከተባብዓኩም ንዓኹም ንክትፈልጡ።

ንካልእን በይንኻን ኣብ ምንባብን ባህ ከም ዚብለካ ተስፋ ንገብር!

ኣገልግሎታትን ከምኡ'ውን ኣገደሰቲ ኣሰማት ድሕንነት ሕጻናትን መንእሰያትን፦

ዩገንድኣምት (ምምሕዳር ቤት/ጽ መንእሰያት) ኣብ ነፍሲ ወከፍ ከተማን ነፍሲ ወከፍ ኣውራጃን (ንኡስ-ዘባ) **ዩገንድኣምት** ይርከብ እዩ። ኣብያተ-ጽሕፈት ድሕንነት መንእሰያት እተፈላለዩ ዕዮታት ኣለወን፣ ከተማኦም ቁልዑን ሰድራ-ቤታትን ከም ዝፈትዎም ይቈጸጸሩ። ንኣብነት እኹል መጻወቲ ቦታታት ከም ዘሎን፣ ፖለቲከኛታት ንሰድራታት ጽቡቕ ውሳኔ ኸም ዚገብሩን ማለት እዩ። ኣብያተ-ጽሕፈት ድሕንነት መንእሰያት እቶም ትካላት ሓገዝ ሕጻናትን መንእሰያትን ጽቡቕ ስራሕ ከም ዝሰርሑ ይቈጸጸራ እየን። ማሕበራዊ ስራሕተኛታት ኣብ ኣብያተ-ጽሕፈት ድሕንነት መንእሰያትን ወለድን ምድጋፍ እዩ። ሓደ ቈልዓ ኣብ ድንገት ምስ ዘሎ ኸኣ ነቲ ኹነታት ንምምሕያሽን ነቲ ቈልዓ ንምዕቋብን ምስ ወለደም ሓቢሮም ይዓዩ።

መዋእለ ህጻናትን ትካላት መእላይ ቆልዑን (ኪታታት) ቁልዑ ትምህርቲ ክሳብ ዚጅምሩ ዝመሃረሎም ቤት-ትምህርትታትን መእለይታትን እዮም። ኣብ ኣባይቲ ሕጻናት ቁልዑ ምስ መዛኑኦም ይእከቡ፣ ብመምህራን ይድገፉ ኣብ ዘነቐቐኹ ሃዋሁ ድማ ከከም ድሌቶም ክዓብዩ ይኸእሉ እዮም። ምብጻሕ ኪታ ንኹሎም ቁልዑት ኣገዳሲት እያ። ጀርመንኛ ኸም ካልኣይ ቋንቋ ዚመሃሩ ቈልዑ ካብ ንእሰነቶም ኣትሒዞም ብዙሕ እዮም ዚጥቀሙ። ካብ ሓደ ዓመት ኣትሒዙ ዘሎ ኹሉ ቈልዓ ኣብ ጀርመን ኣብ ዝርከብ ኣባይቲ ሕጻናት ናይ ምርካብ መሰል ኣለዎ። ኣብ ገሊኡ ኸተማታት ንኹሎም ቆልዑት ዚኸውን እኹል ቦታ የልገን ሸዑ **መዓልታዊ ኽንክን ቆልዑት** ኣማራጺ ኪኸውን ይኸእል እዩ። ኣብኡ ኣላይት ቈልዓ ወይ ኣላይ ቆልዓ ክሳብ ሓሙሽተ ሕጻናት ይኣልዩ። ኣብያተ-ጽሕፈት ድሕንነት መንእሰያት ክንክን ሕጻናት ኣብ ምንዳይ ይሕግዛ እየን።

(ቤት ትምህርቲ/ቈልዑ) ድሕሪ ትምህርቲ ዚወሃብ ክንክን ዘግበረሉ ማእከላት ክሳብ 14 ዓመት ንዝዕድሚኦም ተመሃሮ ዚኸውን ኣገልግሎት ክንክን ቁልዑ (ድሕሪ ቐትሪ) እዩ። ቁልዑ ይቐበሉ ኣብዚ ምሳሕን ደገፍን ዕዮ ገዛ፣ ኣብ መዘናግዒ ይካፈሉ ናይ ቤት-ሕጻናት ደገፍ ድማ ይረኽቡ። መብዛሕትኡ ግዜ ኣብያተ-ትምህርቲ ናይ ገዛእ ርእሱን ናይ ድሕሪ ትምህርቲ ኽንክን ዘግበረሉ ማእከል ኣለወን። መዕበዪ ቦታ ክትደሊ ኸለኻ ዩገንድኣ ምት እውን ክድግፍ ይኸእል።

ማእከላት ሰድራ-ቤት እተፈላለዩ መሳሊጥያታት እዮም ናይ ቁልዑን መንእሰያትን ሓገዝ ኣገልግሎት ይወሃብ ኢዩ። ኣብ ሓደ እዋን ጽቡቕ መምርሒ ኪኸውን ይኸእል እዩ ኣብ ሓዳሰ ከተማን ጐረባብትን ንክኣትዉ።

ማእከላት ትምህርቲ ሰድራ ኣብዚ ዚሰዕብ መዳያት ስልጠናታት ይህቡ፣ ናብራ ሰድራ፣ ጥዕናን መዘናግዕን ይቅረብ። ንዓበይቲ ብዛዕባ ኸም ሸርክነትን ትምህርትን ዝኣመሰለ ጉዳያት ዘገልጽ ቀረባታት ኣለው። ሓድሓደ ግዜ ኸም ናይ ጀርመንኛ ወይ ናይ ምስፋይ ስልጠናታት ዝኣመሰለ ካልእ ቀረባታት እውን ኣለው። መብዛሕትኡ ስልጠናታት ንወለድን ሕጻናትን ብሓባር ይምልከቱ፣ ንኣብነት ንቈልዑ ንምድራዝ፣ ድሕሪ ሕርሲ ንዚወሃብ ስልጠናታት ከምኡ'ውን ንወለድን ሕጻናትን ዚወሃብ ስልጠናታት እዩ። ንቈልዑ መብዛሕትኡ ግዜ ኸም ናይ ቀደም ናይ ሙዚቃ ትምህርቲ ኢደ - ጥበብ ወይ ምውስዋስ ኣካላት ዝኣመሰለ ቀረባታት ይወሃቦም ኢዩ።

ብዘይ ምዝገባን ብነጻን **ንድሕንነት ሕጻናትን መንእሰያትን ኣብ ዝተቐርቡ ክፉት ቀረባታት** ክትካፈል ትኸእል ኢኻ። ንኣብነት ናይ ቁልዑን መንእሰያትን ክበባት፣ ማሕበረሰብ ትምህርታዊ ኽንክን ዘግበረሉ ናይ መዘናግዒ ቦታታት፣ ናይ ወለዲ ኣኼባታት ወይ እግሪ ተኽሊ ሕጻናትን ወለደምን ዝጓዓዙ ጉጅለታት ኣለው። ሓያሎ ማሕበረሰብ ዚእከበሉ ማእከላት (መንእሰያት ሰድራ-ቤት ጐረባብቲ ወይ ማእከላት ክፋላት ከተማ) ክፉት ኣገልግሎት ይህብ እዩ።

ቀረባት ዕረፍትን መዘናግዕን ኣብ እዋን ዕረፍቲ ንቈልዑን ንመንእሰያትን ተመሳሳሊ ርክብ ንኺገብሩ ጽቡቕ ኣጋጣሚ ይኸፍተሎም ብፍጥረት ብኣትሌቲካዊ ወይ ብባህሊ ክሰርሑ የቐርቡ። ከምዚ ብምግባርም ናይ ኣጻደ ሕጻናት ደገፍ ይረኽቡ ኢዮም። እዚኦም ቀረባት እዚ ብማሕበራት ድሕንነት ሕጻናትን መንእሰያት ኢዩ ዝቐርብ። ኣብያተ-ጽሕፈት ድሕንነት መንእሰያት ንበዓላት ዝኸውን ግብእ ቀረብ ንምርካብ ክሕግዝ ይኸእል ኢዩ። ኣድላዪ እንተ ኹይኑ ቍጠባዊ ደገፍ እውን ኪህሉ ይኸእል እዩ።

ሓገዛት ንኣተዓባብያቁልዑ ኣጸጋሚ ኹነታት እናሃለዎም ክነሱ ጥዑያት ምእንቲ ኽኹኡን ብጥዕና ምእንቲ ክዓብዩን፣ ፍሉይ ብድሆታት ዘለወን ሰድራቤታት ክሕግዝዎም ተባሂሉ ኢዩ።

ተመኩሮ ሰደት፣ ኣብ ሓድሽ ሕብረተሰብ ምብጻሕ ከምኡ'ውን ሰርዓት ዕቕብን ተቐበልቲ ጋሻን ቀይድታት ምግባር ንሰድራ ቤታት ከቢድ ጸር ክኸውን ይኸእል ኢዩ።

ንትምህርቲ ዚሕግዝ መሳርሒታት ነዚ ዚሰዕብ የጠቓልል፦

- **ናይኣተዓባብያን ምኽርን ሰድራ-ቤት** ካብ ዝኾኑ ወለዲ – ብስሙ-ስውር እንተ ድኣ ደልዮም – ክጥቀም ይከኣል። ኣብ ኣብያተ-ጽሕፈት ድሕንነት መንእሰያት ኣብ ማእከላት ሰድራቤት ከምኡ'ውን ኣብ ማእከላት ሰድራ-ቤት ከምኡ'ውን ሰድራቤታውን ምኽሪ ዝህበሉ ማእከላት ኣሎ። ወለዲ ኣብ ርእሲ እቲ ብዛዕባ ትምህርትን ናብራ ሰድራ-ቤት ዚለዓል ሕቶታት ብዛዕባ ሓዳር ወይ ብዛዕባ መጻምድቲ እውን ኪዘራረቡ ይኸእሉ እዮም።

- ናይ **ማሕበር ፐዳንጊካዊ ሰድራ ሓገዝ (SPFH)** ኣብ ገሊኡ ጉዳያት ንወለዲ ንምድጋፍ ንሰድራ ቤቱ ኣዘውቲሩ ዚበጽሖም ሰብ ሞያ እዩ።

- ናይ **ኣተዓባብያ ደገፍ** / ሓደ **ሓገዝ ምእላይ** ብዝተደጋጋሚ ምስ ቆልዓ ወይ መንእሰይ ይሰርሕ ከምኡ'ውን ኣብ ጉዳያት ውልቃዊ ምዕባላ ደገፍ ይህብ፣ ጸገማት ኣብ መዓልታዊ ናብራ፣ ኣብ ቤት-ትምህርቲ ወይ ኣብ ገዛ እንተለዎ።

SPFH ወይ ሓጋዚ ኣተዓባብያ ብዩገንድኣምት እዩ ዚጥለብ። ወለዲ ናብ ዩገንድኣምት ክውከሱ ይኸእሉ፣ ከምዚ ዝኣመሰለ ደገፍ ክጠልቡ እንተደለዩ። ሓድሓደ ግዜ ዩገንድኣምት ሓገዝ ኣድላዪ ምኽኒ ንኸንኣምን ምኽንያት እንተ ኣልዩና ነታ ሰድራ-ቤት ባዕሉ ይምልሳ ምስኡ ድማ ዝሰዕብ ይውስን ሓገዝ ንዓታቶም ዚበቐዕ እንተኾይኑ።

ንቈልዑን ንሰድራ ቤታትን ዚጠቅም ካልእ አገልግሎት፦

ን ጥኑሳት አንስቲ፣ ናጽላታት፣ ሕጻናት እግሪ ተኽሊ ክሳብ ሰለሰተ ዓመት ንወለደም እውን ኣብ ዓውዲ ጥዕና ሓገዝቲ ቀረባት ኣለው ንደቂ አንስትዮ ዚኸውን ናይ ትውልዲ ምድላውን ድሕሪ ሕርሲ ዚወሃብ ሰልጠናን፣ ንመን እሲያት ኣዳታትን ኣቦታትን ዚወሃብ ናይ ወለዲ ሰልጠናታት ከምኡውን ኣብ ዝኾነ ጉዳይ ክንክንን ምዕባሊን ናጽላታትን ንኣሸቱ ቆልዑት። (ሰድራ-ቤት) መሕረሰቲ ኣብ ሆስፒታላት ዚወሃብ ማሕበራዊ አገልግሎት፣ ማእከላት ትምህርቲ ሰድራ-ቤት ከምኡውን ኣብ ኣብያተ-ጽሕፈት ድሕንነት መንእሰያት ዚርከብ ምኽሪ ዚህብ ማእከላት ኣቐዲምካ ሓገዝ ዚግበረሉ ቦታታት እዩ።

ጽቡቕ ንምፍላጥ፣ ኣብ ጀርመን ክሳብ 6 ዝዕድሚኦም ቈልዑት **ኣቐዲምም መርመራ** ይግበረሎም ኣሎ። እዚ መርመራታት እዚ (U1-U9) እቲ ሓኪም ቈልዑ እዩ ዚገብሮ፣ ጥዕና እቲ ቈልዑ ጥራይ ዘይከፋኸ ኩነታት ኣእምሮኣውን ሞተርን እውን ይምርምሩ እዮም። እዚ ኸኣ ሓደ ቈልዑ ፍሉይ ደገፍ ዜድልዮ እንተ ኹይኑ ኣቐዲምካ ምፍላጥ አገዳሲ እዩ። ኣብ ሓያሎ ፈደራላዊ ክፍለ-ሃገራት ወለዲ ወረቐት ዕድመ ይወሃቡ። ንሓኪም ቈልዑ ወይ ነታ መሕረሲትኩም እውን ክትሓቱ ትኽእሉ። U1 ክሳብ U9 ሰዓቢ U10 ከምኡውን U11 ከምኡውን ናይ መንእሰያት መርመራ ጥዕና J1 ከምኡውን J2 ይካየድ። ሓንቲ “ብጫ መንሹር” ነቶም ሀ-መርመራታት ትሰንድ።

እቶም ኣሰናዳእቲ ነቲ ርእሲ ሓፈሻዊ ማሕበራዊ አገልግሎት ከተማ Trier ዝኹን ኣቶ Stefan Zawar-Schlegel ከምኡውን ወይዘሮ Dr. Johanna Graf ንቈልዑን ንመንእሰያትን ንዓቢይትን ሰነ-ኣእምሮኣዊ ሳይኮተራፒስት ሰለቲ ሓሳባውን ሞያውን ምኽሪ ኸመሰግንዎም ይደልዩ ኢዮም።

እዛ ሰእልን ንባብን ዝሓዘት መጽሓፍ እዚኣ ብቋንቋታት ኣልባንያ፣ ዓረብኛ፣ ዳሪ፣ ጀርመንኛ፣ እንግሊዝኛ፣ ፈረንሳይኛ፣ ሩሲያኛ፣ ሶማሊ፣ ትግርኛ ከምኡውን ቱርክኛ ተሓቲማ ኣላ።

ሕጋዊ ሓበሬታ	
ኣሰናዳኢ	Save the Children Deutschland e.V. Seesener Straße 10-13 10709 Berlin
	Plan International Deutschland e.V. Bramfelder Str. 70 22305 Hamburg
ኣምርን ኣበርክቶን	Luisa Gebauer Dr. Johanna Graf Dr. Stefanie Röhrs Janneke Stein Eli Myriam Tchouadje
ጽሑፍ	Luisa Gebauer
ምሳሌን ንድፍን	Anna Laura Jacobi
ኣርትዖት	Angelika Lauriel
ምትርጓም	Dialecta Zentrum für Internationale Sprachdienstleistungen GmbH
ሕታም	dieUmweltDruckerei GmbH

Copyright © Save the Children Deutschland e.V. ከምኡውን Plan International Deutschland e.V., Berlinን Hamburgን 2022

እታ ሰእልን ንባብን ዝሓዘት መጽሓፍ ከም ክፍለ ናይቲ “ንሰደተኛታት ቈልዑ ዝያዳ ተሳትፎ ንምግባር ብሓባር ዘርእሱቱ ፕሮጀክት ኩይና ኢያ ተዳልያ ከምኡውን ንሰድራታት ኣብ ሰርዓት ድሕንነት ሕጻናትን መንእሰያትን። መእተዊታት ምፍጣር – ምትሕብባር ምድጋፍ!” ካብ ፌደራላዊ ሚኒስትሪ ሰድራ፣ ዓቢይቲ ሰባት፣ ኣንስቲ ከምኡውን መንእሰያት ተደጊፎም። እዛ ጽሕፍቲ እዚኣ መ ለጺ ርእይቶ ፌደራላዊ ሚኒስትሪ ጉዳያት ሰድራ-ቤት ኣይከፋኸን እንተላይ ዓቢይቲ፣ ኣንስቲ ከምኡውን መንእሰያት።

ዩሴፍ ምስ ኣደን ኣቦን ከምኡ'ውን ምስቶም ብዕድመ ዝነኣሱ ማናቲ ሞን ቦን እዩ ዚነብር ኣብ ንሰደተኛታት ዚኸውን መሕደሪ። ኣብዚ ጽቡቕ ኣይሰምዖን እዩ። እቲ ሰድራቤት እውን ሓንቲ ንእሽቶ ክፍሊ ይካፈሉ፣ በይንኻ ክትከውን ኣይትክእልን፣ መብዛሕትኡ ግዜ ኸኣ ቈየቋ ኣሎ፣ ነቶም ህጻናት ከኣ ኣብዚ ዝኾነ ዝግበር ነገር የለን። መብዛሕትኡ ግዜ ዩሴፍ የሰልኛዎ እዩ። ዋላ እቶም መናቲ ኣይፈትውን እዮም፣ ብዘይምቀራጽ ይበኽዩ። ኣደን ኣቦን ከ-ነታት ብኸመይ ከም ከመሓይሽዎ ኣይፈልጡን እዮም። ዩሴፍ በታ ኣይሳቲ እትበሃል ዓርኩ ኣቢሉ ነዚ ተማህሪ ብዛዕባ ድሕነት ሕጻናትን መንእሰያትን ይፈልጥ። ቀልጢፉ ኣብ ክበብ/ ማሕበር ቈልዑ ምስ ሓደሰቲ ኣዕሩኽ ይላለ፣ ኣደን ኣቦን ከኣ ሓገዝ ሕጻናትን መንእሰያትን ነቲ ሰድራቤት ኣብ ጀርመን ክኣትዉ ከለው ከምኡ ድማ ኣብ ካልኦት ብድሆታት ብኸመይ ክሕገዝዎም ከምዝክእሉ ይረጋገጹ።

ንሰደተኛታት ቆልዑን ወለድን ናይ ጀርመን ኣገልግሎታት ድሕነት ቆልዑን መንእሰያትን ክፈልጡ እትሕገዝ መ ጽሓፍ

